

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"9.3.1988 tarih ve 3417 sayılı "Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Yasa"nın kapsam başlıklı 2. maddesinin (b) bendinde; "On ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çalışan işçilerin... aylık ve ücretlerinden tasarruf kesintisi yapılır" şeklinde hüküm getirilmiştir.

Dava konusu Tebliğin davacı tarafından iptali istenilen hükmü 3417 sayılı Yasaya dayanmakta olup; yukardaki hükmün uygulanmasını açıklamaya yönelik genel nitelikte düzenleyici bir işlemdir. Dolayısıyla davacının iptalini istediği işlemlerin denetiminin yapılabilmesi için işlemin dayanağı Yasa hükmünün Anayasaya uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

Kurulumuzca, uyuşmazlığın kaynaklandığı 3417 sayılı "Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Yasa"nın kapsam başlıklı 2. maddesinin (b) bendinde yer alan "On ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çalışan işçilerin..." hükmünün Anayasaya aykırılığı bakımından incelenmesi gerekli görülmüştür.

3417 sayılı Yasanın 1. maddesinde, Yasanın amacı; çalışanların aylık ve ücretlerinden tasarruf kesintisi yapılmasını, tasarruflara Devlet veya ilgili işverenlerin katkıda bulunmasını, bağımsız çalışanların gelirlerinin bir kısmının tasarrufa ayrılmasını temin etmek ve bu tasarruf yapmalarını teşvik etmek olduğu belirtilmiştir.

Bunun yanında şunu da belirtmek gerekir ki, Anayasa bu konuda mutlak yasak da getirmektedir. Buna göre, yasaların uygulanmasında dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrılığı gözetilmeyecek ve bu nedenlerle eşitsizliğe yol açılmayacaktır. Bu mutlak yasak, birbirlerinin aynı durumda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını ve ayrıcalıklı kişi ve toplulukların yaratılmasını engellemektedir. Ancak kimi yurttaşların haklı bir nedene dayanarak, değişik kurallara bağlı tutulmaları eşitlik ilkesine aykırı değildir. Durum ve konumlarda bazı özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerektirebilir. Ayrılıklara dayandığı için haklı olan nedenler, ayrı düzenlemeleri geçerli kılabilir. Önemli olan aynı durumda olanlar için farklı düzenlemeler yapılmamasıdır. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulmuşsa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi zedelenmez. Durumlardaki değişikliğin doğurduğu zorunluluklar, kamu yararı veya başka bir haklı nedene dayanıyorsa yasalarla farklı uygulamalar getirilmesi Anayasa'ya aykırılık sonucu doğurmaz. Özet olarak Anayasa Mahkemesi'ne göre eşitliği bozduğu ileri sürülen kural haklı bir nedene dayanıyorsa veya kamu yararı amacıyla yürürlüğe konulmuşsa bu kural eşitliğe aykırı değildir.

Yasanın tümünün incelenmesinden; çalışanların aylık ve ücretlerinden yapılacak kesintilere, Devlet veya işverenlerin katkıda bulunmasıyla "Tasarrufu Teşvik Hesabı" adı altında toplanacak paraların nemalandırılması ve daha sonra biriken tasarrufların belirli koşullar ve zaman dilimi içinde çalışanlara ödenmesi şeklinde bir sistemin getirildiği anlaşılmaktadır.

Bu sistem dahilinde tanınan ödeme hakkından; aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Yasasına, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Yasasına, 2802 sayılı Hakimler ve

Esas Sayısı : 1996/8
Karar Sayısı : 1996/20

Savcılar Yasası ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Yasası hükümlerine göre alan kamu görevlileri ile Yasayla veya Yasanın verdiği yetkiye dayalı olarak kurulan kuruluşlarda çalışanlar arasında hiçbir ayırım yapılmaksızın hepsinin faydalanması öngörülmüştür.

Oysa, işçiler açısından "On ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çalışanlar" ile "Ondan daha az işçi çalıştıran işyerlerinde çalışanlar" arasında ayırım yapıldığı, eşitsizlik yaratıldığı görülmektedir.

1982 Anayasasının 10. maddesinde yeralan, yasa önünde eşitlik ilkesi aynı hukuksal durumda bulunanlar arasında haklı nedene dayanmayan ayrımlar yapılmasını önlemeyi amaçladığından, aynı hizmet koşullarına sahip ve aynı statüye tabi işçiler arasında farklı uygulama yapılmasına neden olan bu durum anılan ilkeye aykırılık oluşturmaktadır.

Gerçekten, uyuşmazlık konusu 3417 sayılı Yasadaki düzenlemeye bakıldığında, tüm kamu görevlilerinin ve ondan daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çalışan işçilerin, devlet, işveren ve çalışanın kendi katkısı ile yürüyecek bir sistemdeki parasal ödeme hakkından faydalandırıldıkları, ondan daha az işçi çalıştıran işyerlerinde çalışan işçilerin ise bu haktan mahrum edildikleri görülmektedir. Devletin katkısını ve çalışanın katkısını verebilecekleri ancak, sırf işverenin işyerindeki işçi sayısını "on"un altında tutması nedeniyle bazı işçilerin kamu yararı, haklı neden, fevkaalede hal bulunmadığı halde yasayla tanınan olanaktan yoksun bırakılmalarında eşitlik ilkesine aykırılık bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 3417 sayılı Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Yasanın kapsam başlıklı 2. maddesinin (b) bendinde yer alan "on ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çalışan işçilerin..." hükmünün Anayasanın 10. maddesine aykırı olduğu kanısına varıldığından, anılan Yasa hükmünün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına ve Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar dosyanın bekletilmesine, 25.10.1995 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."